

mag. Katica Pevec Semec

Zavod RS za šolstvo

Avgust, 2009

EVALVACIJA SEMINARJA

V času zadnjih šolskih dni v juniju je na Filozofski fakulteti v Mariboru potekal tedenski seminar s področja zgodnjega učenja tujih jezikov mlajših otrok in učencev.

Posebnost seminarja, ki ga je organiziral Zavod RS za šolstvo, so bili udeleženci (učitelji projekta ESS/ Uvajanje tujega jezika in medjezikovnega in medkulturnega uzaveščanja v 1. VIO osnovne šole ter drugi zainteresirani učitelji razrednega pouka, tujega jezika in predšolski vzgojitelji), izvajalci (vrhunski mednarodni in domači strokovnjaki s tega področja) ter vročina in čas izvedbe, ko se je večina učiteljev že odpravljala na letni dopust.

V tem kratkem razmišljanju želimo osvetliti nekaj utrinkov s tega izobraževanja in morda s tem preseči razmišljanje, da se učiteljem na koncu šolskega leta ne ljubi več strokovno izpopolnjevati, »vlagati vase« in se aktivno angažirati za delo v naslednjem šolskem letu.

Gospa Carol Read, mednarodno najodmevnejše ime med predavatelji, avtorica gradiv za učitelje in učence prevedenih v številne jezike ter priznana izvajalka usposabljanj za učitelje po Evropi in izven nje, je seminariste navdušila z izjemno interpretacijo, ki jo je povezala s predstavitvijo pogojev za dobro učenje. Udeleženci so bili spodbujeni k samorefektivnosti lastnega načina poučevanja in razmišljanja o njem ter hkrati vključeni kot akterji različnih dejavnosti za delo z mlajšimi učenci. Med razmišljanji so med drugim zapisali, da »Otroci sicer potrebujejo rutino, a vendar vedno nekaj novega. Učitelj je režiser- odgovoren za dober pouk naravnano na učenca, njegove potrebe, zmožnosti.«

V uvodnem delu seminarja so bila odmevna tudi predavanja in delavnice gospe Livie Farago iz Madžarske, ki je pri udeležencih zrušila še zadnje dvome o tem, da je računalnik in medmrežje nekaj, kar je rezervirano zgolj za mlajše, saj so mnogi ob tem ugotavljali, da se tudi kot učitelji lahko ob uporabi medmrežja naučijo veliko uporabnega in ga učinkovito vključijo v svoj pouk. Preizkusili so se v izdelavi lastnih spletnih strani ter se podrobneje seznanili z dejavnostmi medpredmetnega pouka mlajših učencev, kjer so bili navdušeni nad preprostimi pristopi in ter pri tem ugotavljali, da »povezava tujega jezika in naravoslovja, likovne vzgoje, matematike je res najbolj naravna oblika učenja.«

Zgodnje poučevanje tujih jezikov soupada tudi s procesom opismenjevanja, ki je v obdobju prvega triletja pri učencih v procesu izgradnje. Vpogled v ta zahteven proces so udeleženci seminarja dobili preko predavanj in delavnic Mihaele Brumen, Mateje Dagarin Fojkar in Darje Žnidaršič ter pri tem spoznavali, »Vsi jeziki so že v »nas«, potrebno se je orientirati, čutiti, doživeti in potreba po verbalnem izražanju bo vse močnejša. Kljub temu, da udeleženci seminarja niso bili učitelji začetniki

pri delu z mlajšimi učenci, so ob tej temi dobili potrditve in nove ideje »Odkril sem nove možnosti uporabe zgodb in kako uporabljati snovi iz drugih predmetov za uvod in dopolnjevanje zgodb.«

Med udeleženci je bilo tudi nekaj vzgojiteljic, ki so o opismenjevanju med drugim razmišljale, « Opismenjevanje v tujem jeziku (predstavljene metode) so manj uporabne na predšolski stopnji, kjer se pri otrocih zazna porajajoča se pismenost. Se pa vse aktivnosti v večini da prilagoditi predšolskemu obdobju. Pridobili smo čudovit primer pripovedovanja zgodbe v celoti, se pravi z aktivnostmi pred, med in po branju, kar je v celoti uporabno tudi v predšolskem obdobju, seveda s prilagoditvijo.»

Četrty dan seminarja je bil namenjen predstavitvi izkušenj z nemško govorečega področja. Gospa Elina Novaljas iz Nemčije je predstavila v Nemčiji razširjeno in specifično metodo dela z mlajšimi učenci pri tujem jeziku, ki je bila za večino udeležencev sicer nova, vendar se jih ni dotaknila, saj » je zelo podobna našemu poučevanju in mi je tudi simpatična, vendar pa je pri tem gradiv za učence veliko, kar je vse povezano s financami. Zdi se mi bolj primerna za predšolsko učenje, možno pa jo je prilagoditi na višjo stopnjo, vendar z več urami pouka.»

Med udeleženci je močno odmeval prispevek gospe Christine Le Pape Racine, priznane strokovnjakinje za zgodnje učenje tujih jezikov v Švici, ki je udeležencem nazorno predstavila izkušnje s Clilom (v angleščini Content and Language Integrated Learning, v nemščini *integriertes Sprachen- und Sachfachlernen* in v slovenskem prevodu *integrirano učenje jezika in nejezikovnih vsebin*.) v Švici, kjer imajo zelo pisano populacijo večjezičnih/raznojezičnih govorcev, podprte tako s teoretičnega kot praktičnega vidika.

»Pri primeru Clila iz Švice pa sem še bolj prepričana v poučevanje jezika na način jezikovne kopeli, skratka, da imajo otroci čim bolj bogato tuje jezikovno okolje, v katerem se nato sproščeno in spontano učijo tuji jezik.«

»Navdušila me je misel, da učenci, ki se snov učijo v tujem jeziku, več sprašujejo, so bolj pozorni in več znajo. Tudi sama sem bila kljub prevodu iz nemščine v slovenščino bolj pozorna na besedno in nebesedno komunikacijo učiteljev.»

Zadnji dan seminarja sta se prepletli še dve vsebini: načrtovanje in priprava nanj (timsko delo).

Z dilemo Kako načrtovati za integrirano poučevanje? sta predavateljici Karmen Pižorn in Katica Pevec Semec spodbudili udeležence seminarja k razmisleku o možnem t. i. integrativnem modelu izvajanja tujega jezika v prvem vzgojnoizobraževalnem obdobju v OŠ, ki ga predvideva predlog za pripravo poskusa.

Udeleženci so pri tem med drugim ugotavljali, da « Uspešno poučevanje se začne s temeljitim načrtovanjem tudi timskega dela in z jasnimi pričakovanji. Učinkovitega načrtovanja se učim že 30 let, vsako leto znova.»

»Naučila sem se, da mora biti učitelju jasno, kaj želi poučevati, kaj pričakuje, da je pouk načrtovan procesno- razvojno. Razsvetlili so nam pojem kurikul. Skupno smo poiskali težave pri izvajanju integrativnega pristopa tujega jezika in prekomentirali primere učnih priprav zanj.»

O tem, da je proces načrtovanja pouka v prvem triletju izredno pomemben in da je timsko delo tista pot, po kateri je načrtovanje uspešnejše za učitelje in izvajanje timskega poučevanja sprejemljivejše za učence, so se udeleženci strinjali v predavanju Alenke Polak ter pri tem izražali številne potrditve in spoznanja:

«Timsko delo je zelo pomembno ne samo v šoli, tu di v privat življenju(družine)«

»Uporaba timskega dela je zelo odvisna od udeležencev tima«

»Dobila sem koristne napotke kaj je treba paziti pri timskem povezovanju, kaj je treba upoštevati, katera vprašanja si je potrebo zastaviti ob začetku sodelovanja in kako je treba postaviti pravila. »

Predstavljen seminar je sestavni del aktivnosti, ki potekajo v projektu ESS, v katerem želimo učiteljem omogočiti kvalitetno izobraževanje, medsebojno izmenjavo izkušenj ter možnost kvalitetne strokovne povratne informacije – vse z namenom priprave na učinkovito uvajanje tujega jezika v prvo vzgojnoizobraževalno obdobje. Več o našem delu je dosegljivo na e- portalu projekta. Vabljeni k ogledu . <http://zrss.edus.si/moodle/course/view.php?id=3>